

VED VIGSLINGEN AV EGEDE-INSTITUTTET

AV BISKOP JOHANNES SMEMO

La oss be:

Herre Gud, himmelske Far! Vi takker deg for evangeliet som har lydt i landet vårt i tusen år. Vi takker deg fordi Norge fikk bære evangeliet ut til andre folk. Og vi takker deg for denne dagen, da Egede-Instituttet er en virkelighet. Herre, det er din gave til oss, alt sammen. Nå ber vi at dette nye arbeidsredskapet for ditt rike må få bli liggende i dine hender, at det kan være bevaret der, og at du kan bruke det som du vil! Amen.

Minister Wedel Jarlsberg forteller i sine livserindringer at han under forrige verdenskrig ble bedt om å hjelpe dronningen av Neapel ut av Frankrike. Han oppsøkte da general Gallieni, den tidligere generalguvernør på Madagaskar, som tok imot ham med de ordene: «Norges minister! Jeg kjenner godt fra Madagaskar Deres utmerkede misjonærer. Jo, dronningen kan gjerne få reise med sine kammerjomfruer.»

Episoden gir et lite glimt av hvor mangslungent det nettet er som den moderne misjon spinner utover alle land, og hvor mangfoldige virkningene av misjonen kan være. De enkle menn og kvinner i Norge som arbeidet for å kristne gasserne, ante nok ikke at de gjennom en fransk general og vår minister i Paris var med og hjalp dronningen av Neapel ut av en knipe. Og kanskje var det en og annen av våre landsmenn som først gjennom Wedel Jarlsbergs bok oppdaget at Norge driver misjon på Madagaskar, og det en misjon som franske myndigheter vurderer høyt.

Slike ting som at Norge blir aktet i andre land, og at diplomatiske vanskeligheter blir utjevnet, er jo ikke misjonens egentlige interesse. Men forståelsen for misjonen ville vokse både i bredden og i dybden dersom folk *kjente* bedre *alle* sider og virkninger av den.

Og her ligger Egede-Instituttets oppgave. Det vil gjøre misjonen mer kjent og forstått av det norske folk.

Saken har to sider. For det første må misjonen *granskes*. Dens historie og vesen og metoder må undersøkes, slik at det kan bli stadig klarere hva kristen misjon er og vil, og hvordan den best kan løse oppgavene.

Det er på tide at vi ser hvor nødvendig denne forskningen er. At kirken trenger teologien, skjønner de fleste nå. Hvordan ville det f. eks. ha gått oss under krigen, tror dere, om vi ikke hadde hatt en kirkeledelse som visste klar beskjed om hva kristendom er, hva kirken er, hvordan forholdet mellom kirke og stat skal arte seg osv.?

Men kirkens vitenskap, teologien, må omfatte også misjonsvitenskapen, fordi misjonen er en så uoppgivelig del av kirkens liv. «Misjon er kirkens årsak og liv,» sier en av tidens største teologer. «Kirken eksisterer ved misjon akkurat som ild eksisterer ved å brenne.» Ja, kirken eksisterer ved misjon. Men misjon eksisterer friskt og sterkt bare når den er seg sin egenart og sitt oppdrag klart bevisst.

Det vrimler av oppgaver for en slik norsk misjonsforskning. Misjonens historie i vårt eget land kjenner vi ennå altfor dårlig. Derfor er det en stor glede for oss at Egede-Instituttet skal få åpne sin serie av vitenskapelige skrifter med en bok om misjonstankens gjennombrudd i Norge i begynnelsen av forrige århundre. — Så har vi de misjonsteoretiske problemene, som nettopp i dag er påtrengende som aldri før, spørsmålene om hvordan vi skal møte den nye situasjon som er oppstått på alle verdens-misjonens felter. — Og endelig må vi besinne oss på hvordan vi skal kunne fremme misjonslivet her hjemme — i kirkesamfunn og misjonsselskaper, i forkynnelse og undervisning og litteratur. Instituttet har allerede satt opp sine to første prisoppgaver om slike spørsmål og venter seg mye interesse og mange medarbeidere her.

Denne granskingen er den første siden ved Egede-Instituttets gjerning. Men sammen med den skal gå *opplysnings*-arbeidet. Ja, forskningen er jo bare forarbeidet for utbredelsen av misjonskunnskap.

Vi har grunn til å være takknemlige for det som folk vet om misjonen i Norge. Jeg tenker nå først og fremst på den store flokken av kristne mennesker som tar aktivt del i misjonsarbeidet, som hører forkynnelse og foredrag av misjonærer og hjemmearbeidere, og som leser misjonsblad og misjonsbøker. Det finnes mange slike, som savner eksamener og titler, men som har en innsikt i misjonen som imponerer og stundom gjør en skamfull. Det sitter vel ikke så få av dem og hører disse ordene — her i kirken og utover landet. Da hilser jeg dem som Egede-Instituttets forløpere og beste medarbeidere!

Men instituttet vårt vil lengre fram og videre ut med opplysning om misjonen. Derfor har det startet Norsk Misjonstidsskrift, og på alle vis vil det prøve å stå til tjeneste med å spre kunnskap om verdensmisjonen i fortid og nåtid. Alle som bekjenner Jesu navn skal ha kjennskap til Jesu verdenserobrende verk. Ja, hvert opplyst menneske plikter å kjenne den sterkeste åndelige verdensbevegelse som eksisterer. Det er et utillatelig hull i ens viten om en ikke har en smule greie på den kamp om hele kontinenters sjel og framtid som utkjempes gjennom den kristne misjon.

Uvitenhet er misjonens fiende nr. 1, minnet instituttets leder oss om forleden dag. Denne fienden vil Egede-Instituttet rydde av veien — nei, det vil omskape ham til en venn. Kjennskap til misjonen skaper vennskap til misjonen.

Vi er fulle av takk fordi vi nå for alvor skal få gå i gang med dette nye tiltaket. Vi takker Gud at han ga oss mannen som, menneskelig talt, reiste instituttet, og som skal være dets leder. Og vi takker for alle dem som har vist at de vil være med og bære det. Det er mye lys og løfte over denne begynnelsen.

Et institutt til fremme av misjonskunnskap og misjonsgransking, kaller vi det. Og dette er dets spesielle oppgave og berettigelse i norsk misjonsliv. Men dets endelige mål er ikke forskning og opplysning omkring misjonen, men det er *misjonens egen framgang*. For så vidt er det ikke noe nytt og særeget Egede-Instituttet vil.

Det vil bare en enda bedre praktisk misjonsvirksomhet. Det vil en ivrigere, en renere, en mer brennende forkynnelse av omvendelse og syndenes forlatelse for alle folkeslag!

Dette ligger det Egede-Instituttet meget på hjerte å få sagt både til seg selv og til alt folket i dag. Vi er overbevist om at rett gransking og opplysning skal bidra til en sterkere misjon. Men vi er klar over at misjonens midtpunkt og dybdepunkt ligger ikke her. Og vi vet noe om farene ved å forveksle sentrum og periferi.

Moderne misjonsvirksomhet er en veldig og sammensatt affære. Det er forkynnelse og skolevesen og forlagsarbeid og sosiale tiltak og forretningsdrift — og jeg vet ikke hva det ikke kan være. Og misjonsvitenskapen er en vidløftig historie. Jeg vet nesten ikke hvilken vitenskap som ikke kan komme inn i alle fall som en hjelpe-disiplin der. Og opplysningsarbeidet omkring misjonen kan stundom ta seg ut som en temmelig spredt fektning.

Det *er* farer ved tidens misjonsarbeid, og ikke minst ved de spesielle oppgaver som Egede-Instituttet har satt seg. Derfor trenger vi så særskilt å være forankret i *sentrum*, i det kirkens og misjonens sentrum som heter *Kristus*. Misjonsinteresse *kan* bli en rent teoretisk opptatthet med gransking og opplysning, dersom den ikke springer ut av en levende tro på Kristus som verdens eneste frelser. Og misjonskjærlighet *kan* bli et romantisk svermeri, dersom den ikke flyter av kjærligheten til Kristus, som igjen er frukten av Kristi kjærlighet til meg personlig.

I ydmyk kristen *tro* vil instituttet prøve å øve sin gjerning. Misjonens budskap er gitt. Det er ikke vår sak på vitenskapens vei å famle oss fram til det som skal forkynnes. Vi ville bare så gjerne bidra litt til at det forkynnes rett.

Og i kristen *kjærlighet* vil instituttet se både sin kilde og sitt mål. Misjonsgransking og misjonsopplysning til fremme av misjonskjærligheten! Misjon er hverken vitenskap eller teknikk. Misjon er å elske mennesker inn til Gud. Eller som en av våre forfattere sa det for noen år siden: «Misjon er kjærlighetens overskudd. Det er kjærlighetens flom fra folk til folk... Når kjærligheten blir en stormakt, vil den erobre. Da seiler dens skibe på alle hav, da vandrer dens bud på alle veier.»

Gud gi vårt institutt å øke denne kjærlighetens flom fra Norge!

Gud gi det å bli en slik liten skute i Vår Herres store verdensflåte!

Til å være det åpner og vigsler jeg Egede-Instituttet i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn. Amen.

Og deg, Far i himmelen, ber vi signe verket. Helliget vorde ditt navn! Komme ditt rike! Skje din vilje! Amen.